

בס"ד

Levana Restaurant and the Orthodox Union present

י"א אייר תשס"ד ~ Sunday May 2, 2004

The Halachic Meal II

~Introduction and Welcome~

Dr. Ari Greenspan

~The Birds of the Torah~

Dr. Ari Greenspan

Freshly Baked 7-Grain Rolls with Natural Oven-Made Middle Eastern Wheat Laffa

ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם
(בראשית פרק לה)
בזעת אפיק תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר
(בראשית פרק ג)

~The Shibuta and the Baco Bit~

Rabbi Dr. Ari Zivotofsky

Ceviche of Pacific Ocean Hamachi with Lime and Ginger Bath, Ruby Red Grapefruit Thai Basil and Wasabi Roe

Hamachi (Young Punctatus)

אמרה ליה ילתא לרב נחמן: מכדי, כל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה, אסר לן דמא שרא לן כבדא, נדה - דם טוהר, חלב בהמה -
חלב חיה, חזיר - מוחא-דשיבוטא

(תלמוד בבלי מסכת חולין דף קט עמוד ב)

סימני דגים מפורשים בתורה: כל שיש לו סנפיר וקשקשת, טהור. וסנפיר, הוא ששט בו. וקשקשת, הן הקליפות הקבועות בו.
הגה: חוקא שהם נקלפים ביד או בכלי, אבל אם אי אפשר לקלפן מעור הדג, לא מקרי קשקשת (המ"מ פ"א דמ"א). ואפילו אין לו
אלא סנפיר אחד וקשקשת אחת, מותר. ואפילו אין לו עתה, ועתיד לגדלם לאחר זמן או שהיה לו בעודו במים והשירן מיד בעלותו
ליבשה, מותר.

(שולחן ערוך יורה דעה סימן פג סעיף א)

ביצי דגים, אם היו שני ראשיהם כדים (פירוש עגולים ועבים ככדים) או חדים, טמאים. (וה"ה בקרביים, נמי דינא הכי) (טור).
אחד כד ואחד חד, שואל לישראל המוכר. אם אמר ליה: אני מלחתיים, והוצאתים מדג טהור, אוכל על פיו. ואם אמר ליה: טהורים
הם, אינו נאמן, א"כ היה אדם שהוחזק בכשרות. ועכשיו פשט המנהג לקנות ביצי דגים בסתם, בין שלימים בין נמוחים, ואפילו
מן הא"י, ובלבד שיהיו אדומים. אבל השחורים, אין אוכלים אותם כלל.

(שולחן ערוך יורה דעה סימן פג סעיף ח)

~Meat and Milk~

Rabbi Yosef Grossman

Amuse Bouche of Braised Cow Udder with Chick Pea Puree and Sautéed Wild Mushrooms

Cow (Bos taurus)

ד' דברים אסורין ומעין ארבעתן מותרין: אשת איש אסורה ויפת תואר מותרת, דם אסור וכבד מותר, חזיר אסור לשון דג (או
שביטא) מותר, בשר בחלב אסור כחל מותר

(אוצר המדרשים) (אייזנשטיין) (עמוד קסב ד"ה) (ארבעה גאים)

~Fleishig Eggs~

Rabbi Menachem Genack

Pigeon, Dove and Sparrow Soup with Toasted Barley & Tarragon

Confit of Duck with Poached Fleishig Egg

Pigeon (*Columba domestica*) Dove (*Streptopelia turtur*)
Sparrow (*Passer biblicus domesticus*) Duck (*Anser domesticus*)

ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר

ליה הכהן וטהרה:

(ויקרא פרק יב)

וישטבעו של הצפור דרוך שאינו מקבל מרות ודר בבית כבשדה שנשמט מזוית לזוית ואינם יכולים לתפסו ולכן אינו נקרא צידה מדאורייתא:

(משנה ברורה סימן שטז ס"א)

"בשר יונים ותורים קשה לעיכול הבשר מוצק נוטה לשחרות אבל המרק שלהן מתוק ונעים

וקל לשתות"

(רב משה העניך בערשטיין עולם התושיה 1936)

וביצים הנמצאים בעופות מותרים לאוכלן בחלב בד"א שהן גמורות אבל אם אינן גמורות הן כבשר העוף עצמו

(טור יורה דעה סימן פז)

~The Making of a Halachic Meal~

The Video

Wild Turkey - The Bird & The Bottle

Garlic Marinated Grilled Quail

with Israeli Couscous, Pickled Wild Ramps & Capers

and a Chardonnay & Chicken Stock Reduction

Turkey (*Meleagris gallopavo*) Quail (*Coturnix coturnix*) Chicken (*Gallus domesticus*)

ותדע שהיתר העוף אינדיק שאנו אוכלין היו הרבה מערערים עליהם בשעה שהביאום מאינדיא ולא היה מסורת על כשרותם, וגם עוד היום יש מחמירים ופורשים מהם, ותדע שהיתר העוף אינדיק שאנו אוכלין היו הרבה מערערים עליהם בשעה ומ"מ כבר נהגו להיתר ואין פוצה פה, והוא משום שכבר הוחזקו

להיתרא ואין ראייה לאסרם

(שו"ת משיב דבר חלק ב סימן כב ד"ה איברא כ"ז)

אמר רב חנין בר רבא: ארבעה מיני סליו הן, ואלו הן: שיכלי, וקיבלי, ופסיוני, ושליו.

(תלמוד בבלי מסכת יומא דף עה עמוד ב)

כתיב שליו וקרין, סליו, אמר רבי חנינא: צדיקים אוכלין אותו בשלוח, רשעים אוכלין אותו ודומה להן כסליון.

(תלמוד בבלי מסכת יומא דף עה עמוד ב)

מימינו אש דת למן, אמר הקדוש ברוך הוא: ראויין הללו שתנתן להם דת אש. איכא דאמרי: דתיהם של אלו אש, שאלמלא (לא) נתנה תורה לישראל אין כל אומה ולשון יכולין לעמוד בפניהם. והיינו דאמר רבי שמעון בן לקיש: שלשה עזין הן: ישראל באומות, כלב בחיות, תרנגול בעופות. ויש אומרים: אף עז בבהמה דקה, ויש אומרים: אף צלף באילנות.

(תלמוד בבלי מסכת ביצה דף כה עמוד ב)

~The Holy Rollers~

The Matzah Video

Rabbi Dr. Ari Zivotofsky

Pan Seared Venison & Grilled Bison

with Leek and Fiddlehead Fern Ragout and Hoisin Sauce

Crispé Taste of Wheat, Oat, and Spelt Matzah

Venison (*Dama dama*) Bison (*Bos bison*)

ביום ההוא נשאתי ידי להם להוציאם מארץ מצרים אל ארץ אשר תרתי להם זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות:

(יחזקאל פרק כ)

הבו"פלו, נהגו שלא לכסות דמו. הגיה: ויש מסתפקים בבו"פלו שהוא שור הבר, שמא חיה הוא (הגאונים והערוך,) על כן טוב לכסותו בלא ברכה, או לשחוט עוף ג"כ ואז יוכל לברך על

” םֶׁ םֶׁ םֶׁ ” (b םֶׁ םֶׁ y םֶׁ ” D םֶׁ םֶׁ) םֶׁ םֶׁ םֶׁ

(שולחן ערוך יורה דעה סימן כח)
מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר בין תכלת ללבן רבי אליעזר אומר בין תכלת לכרתי
(משנה מסכת ברכות פרק א משנה ב)

~A Grain of Truth~

Rabbi Barnea Levi Selavan

Cubed Goat & Sheep Stew

served with Cabernet Sauvignon Risotto and Root Vegetables

Goat (*Capra hircus*) Sheep (*Ovis aris*)

שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן

אשה לה'

(ויקרא פרק כב)

ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה לה'

(ויקרא פרק כג)

~Honey, will you Bee (*Apis mellifera*) my Date (*Phoenix dactylifera*)?~

Rabbi Dr. Ari Zivotofsky

Honey Shortcake

served with Warm Berry Compote and Raspberry Sorbet

ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה לה':

(ויקרא פרק כג)

אמר רב יוסף: הרואה עז בחלום - שנה מתברכת לו, עזים - שנים מתברכות לו, שנאמר (שלי כ"ז)
די חלב עזים ללחמך.

(תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נז עמוד א)

ויאכילהו מחלב חטה ומצור דבש אשביעך:

(תהלים פרק פ"א)

נאמר בשם ה' כי אמילם. סבוני כדבורים, מה הדבורה הזאת כונסת נצנים ועושה דבש לבעליה, כך הקב"ה עתיד לכנוס כל
או"ה ולהעלותם לירושלם ולחלק שללם לישראל, שנאמר הנה יום בא לה' וחלק שללך בקרבך

(אוצר המדרשים) אייזנשטיין (עמוד קכ"ד) ה' מן המצר קראתי

והאמר ריש לקיש: לדידי חזי לי זבת חלב ודבש דציפורי, והויה ששה עשר מיל על ששה עשר מיל! וכי תימא: דלא נפישא דידיה
כדאחיה - והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: לדידי חזי לי זבת חלב ודבש דכל ארעא דישראל

(תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ו עמוד א)

עין רשי

~The Eighth Plague or Dessert?~

Dr. Ari Greenspan

Chocolate Locusts

Tea and Coffee

Locust (*Scistocerca gregaria*)

ובחגבים כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקרסולים וכנפיו חופין את רובו רבי יוסי אומר ושמו חגב

(משנה מסכת חולין פרק ג משנה ז)

Executive Chef Mark Hennessey

Rabbi Dr. Ari Zivotofsky - zivotoa@mail.biu.ac.il

Dr. Ari Greenspan - ari@tekhelet.com

ברכת המזון

שלושה שאכלו כאחד חיי בין בזימון, וכך מזמנין:

המזמן אומר - רבותי נברך:

המסובים עונים - יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם:

המזמן חוזר יהי שם וכו':

ברשות מרנו ורבותי נברך אלהינו שאכלנו משלו:

ואומרים המסובים ואח"כ המברך:

ברוך אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חיינו:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. הזן את העולם כלו. בטובו בחן בחסד וברחמים. הוא נותן לחם לכל בשר. כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ולא יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו הגדול. כי הוא אל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא. פאמור. פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון: ברוך אתה יהוה. הזן את הפל:

נודה לך יהוה אלהינו. על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה. ועל שהוצאתנו יהוה אלהינו מארץ מצרים. ופדיתנו מבית עבדים. ועל בריתך שחתמת בבשרנו. ועל תורתך שלמדנתנו. ועל חקיך שהודעתנו. ועל חיים חן וחסד שחוננתנו. ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד. בכל יום ובכל עת ובכל שעה:

ועל הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך. יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד:

בכתוב. ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך: ברוך אתה יהוה. על הארץ ועל המזון:

רחם נא יהוה אלהינו על ישראל עמך. ועל ירושלים עירך. ועל ציון משכן כבודך. ועל מלכות בית דוד משיחך. ועל הפית הגדולה קדוש שנקרא שמך עליו: אלהינו. רענו זוננו פרנסנו וכלכלנו והרויחנו. והרוח לנו יהוה אלהינו מהרה מכל צרותינו. ונא אל תצריכנו יהוה אלהינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלואתם. כי אם לידך המלאה. הפתוחה. הקדושה והרחבה. שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד:

בנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו.

ברוך אתה יהוה. בונה ברכת מיו ירושלים. אמן:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. האל. אבינו. מלכנו. אדירנו. בוראנו. גואלנו. יוצרנו. קדושנו קדוש יעקב. רוענו רועה ישראל. המלך הטוב והמטיב לכל. שבכל יום ויום הוא הטוב הוא מטיב הוא ייטיב לנו. הוא גמלנו הוא גמלנו הוא יגמלנו לעד לתן ולתקן ולתקן ולתקן. הצלה והצלחה. ברכה וישועה. נחמה. פרנסה וכלכלה. ורחמים וחיים ושלוש וכל טוב. ומכל טוב לעולם אמן:

הרחמן הוא ימלך עלינו לעולם ועד:

הרחמן הוא יתברך בשמים ובארץ:

הרחמן הוא ישתבח לדור דורים. ויתפאר בנו לעד ולנצח נצחים. ויתהדר בנו לעד ולעולמי עולמים:

הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד:

הרחמן הוא ישבר עלנו מעל צוארנו והוא יוליכנו קוממיות לארצנו:

הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרבה בבית הזה ועל שלחן זה שאכלנו עליו:

הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות:

הַרְחֵמוּ הוא יְבָרַךְ אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ. כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַךְ אָבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּפֶלֶא מִפְּלֵא. כֵּן יְבָרַךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכָה שְׁלֵמָה. וְנֹאמֵר אָמֵן:
בְּמִרוֹם יְלַמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשְׂא בְרִכָּה מֵאֵת יְהוָה. וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְנִשְׁעֲנוּ. וְנִמְצָא חַן וְשִׂכָּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

הַרְחֵמוּ הוא יִזְכְּנוּ לִימֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:
מְגַדִּיל יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לְמִשִּׁיחוֹ לְדָוִד וְלִזְרָעוֹ עַד עוֹלָם:
עֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:
יִרְאוּ אֶת יְהוָה קְדוֹשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב:
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:
פּוֹתַח אֶת יְדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן:
בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וְהִיָּה יְהוָה מְבֹטָחוֹ:
נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְרָעוּ מִבְּקֶשׁ לָחֵם:
יְהוָה עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם: